

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี

Cooperative Learning with STAD in Social Studies for Grade 10 Students
at Wat Phaidam School, General Education, Singburi Province

พระปิยะพงษ์ ฐานปิโย (คำผิว)*

Phra Piyapong Thanapiyo (Kampeiw)

สายรุ่ง บุปผาพันธ์

Sairoong Bubpaphan

จงรักษ์ ภูพิช

Jongrak Phuphit

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Program in Teaching Social Studies,

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: piyapong1722@gmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 6 มีนาคม 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 15 มีนาคม 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 21 มีนาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 กลุ่ม 21 รูป ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบ Cluster Random Sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี มีค่าเฉลี่ย 12.86 และหลังจากการจัดการเรียนรู้แล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 24.33 ซึ่งสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 2) ความพึงพอใจของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.80)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD; วิชาสังคมศึกษา; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Abstract

This study had the objectives 1) to compare the learning achievement in social studies before and after cooperative learning with STAD for grade 10 students at Wat Phai Dam School, General Education, Singburi Province, and 2) to examine the satisfaction towards cooperative learning with STAD in social studies among grade 10 students at Wat Phai Dam School, General Education, Singburi Province. This is experimental research using a one group pretest-posttest design. The population comprised grade 10 students who studied at Wat Phai Dam School, General Education, Singburi Province, The sample included a group of grade 10 students 21 people who are studying in the first semester of the 2025 academic year obtained through cluster random sampling. Research Instruments The instruments used in this research included: Lesson plans for Social Studies using the STAD cooperative learning technique, focusing on “Civics, Culture, and Living” for Grade 10 students., A 30-item objective pre-test and post-test to measure academic achievement., A satisfaction assessment form regarding the implementation of the STAD cooperative learning technique in Social Studies for Grade 10 students at Wat Phai Dam School (General Education Department), Sing Buri Province. Research Findings The results.

The results of the study were as follows 1) cooperative learning with STAD in Social Studies for grade 10 students at WatPhaiDam School, General Education, Singburi Province, showed a pre-test of 30 items with a mean score of 12.86, and a post-test of 30 items with a mean score of 24.33. This reflects that the post-test scores for Social Studies taught using cooperative learning with STAD for grade 10 students at WatPhaiDam School, General Education, Singburi Province, were significantly higher than their pre-test scores at a statistical significance of .05. This is in line with the research hypothesis. 2) The overall satisfaction of Grade 10 students with cooperative learning with STAD was at a high level in all aspects ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.80) respectively.

Keywords: Cooperative Learning with STAD; Social Studies; Grade 10 Students

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาที่ใช้กันมาหลายปี มีการแก้ไข และปรับปรุงกันมาหลายฉบับจนถึงปัจจุบัน มีใจความที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 3) และในการจัดการเรียนนั้นต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ

และจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 6)

ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพสังคมโลกที่กำลังเคลื่อนตัวเข้าสู่ยุคความรู้ ได้ขับเคลื่อนให้คนไทยและประเทศไทยต้องปรับตัวและก้าวไปให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ตนสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมปัจจุบัน โดยมีหัวใจของการปรับตัวของประเทศ อยู่อยู่ที่การสร้างคนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับยุคที่ทันสมัย ซึ่งยุคนี้จะมีอัตราเร่งของการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลาและเกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็วด้วยการสร้างวัฒนธรรมต่างๆ จะไม่สามารถเริ่มต้นจากเพียงประสบการณ์ที่สั่งสมด้วยตนเองโดยตรงเท่านั้น แต่จะต้องยดจากความรู้เดิมหรือก้าวขึ้นไปบนฐานความรู้ที่คนอื่น ๆ คิดหรือได้รับการพิสูจน์แล้ว ทั้งยังจะมีแนวความคิดที่หลากหลายเกิดขึ้นมาก เพราะคนแต่ละคนล้วนมีเสรีภาพทางความคิด และสร้างแนวความคิดในแบบฉบับของตนเองได้ โดยปราศจากการยึดติดกับกรอบแนวคิดเดิมๆ แต่สิ่งสำคัญมิใช่ว่าที่แนวความคิดว่าจะเป็นอย่างไร แต่ขึ้นอยู่กับว่าความคิดใดจะได้รับการยอมรับท่ามกลางแนวคิดทั้งหลาย ซึ่งย่อมต้องเป็นแนวคิดที่ได้รับการพิสูจน์แล้วด้วยกระบวนการทางวิชาการ

ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และความรู้ควบคู่กับคุณธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตได้อย่างดี และสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มย่อยที่สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม การเรียนรู้ลักษณะนี้ แตกต่างจากการเรียนรู้เพียงลำพังด้วยตัวเอง ซึ่งมักจะเกิดการแข่งขันกันภายในกลุ่มขึ้นเป็นเรื่องปกติ โดยผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้และทักษะของผู้เรียนคนอื่นได้ ผ่านการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน ช่วยเหลือพึ่งพากัน ร่วมกันรับผิดชอบทั้งในส่วนตนและส่วนรวม นอกจากนี้บทบาทของครูผู้สอนยังเปลี่ยนจากผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของผู้เรียนแทน การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ หากกลุ่มประสบความสำเร็จ ย่อมหมายถึงผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วย (ทิตินา แชมมณี, 2560: 134) นอกจากนี้การเรียนรู้แบบร่วมมือยังสามารถแตกแยกย่อยออกเป็นอีกหลากหลายรูปแบบได้มากมาย เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ STAD เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่มีชื่อเต็มว่า Student Teams Achievement Divisions (ทิตินา แชมมณี, 2560: 135) เป็นการจัดการเรียนการสอน ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนหนังสือเก่ง 1 คน นักเรียนที่เรียนหนังสือปานกลาง 2-3 คน และนักเรียนที่เรียนหนังสืออ่อน 1 คน ทำงานร่วมกัน และนำเสนอผลการเรียนรู้ร่วมกันหรือใช้วิธีการใดๆ ที่พวกเขาต้องเรียนรู้เนื้อหาพร้อมกันภายในชั้นเรียน เทคนิค STAD เป็นวิธีการสอนที่ครอบคลุมซึ่งสามารถใช้ในการสอนวิชาต่างๆ ได้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะต่างๆ ของตนเองได้โดยการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดบทเรียน สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป จากการศึกษาวิจัยของ กิตติพงษ์ แสนรัก (2565) ได้ทำการวิจัยการเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับห้องเรียนกลับด้านที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้

ภัยพิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับ ห้องเรียนกลับด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับ ห้องเรียนกลับด้าน หน่วยการเรียนรู้ภัยพิบัติอยู่ในระดับดี

จากการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในช่วงเริ่มแรกของการเปิดภาคเรียน พบว่านักเรียนในห้องเรียนมีความแตกต่างทางด้านพฤติกรรม ความถนัดและความสนใจที่หลากหลาย นักเรียนบางคนมีความนิ่งเฉยและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเนื้อหาวิชาเท่าที่ควร จึงทำให้นักเรียนบางคนเรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้ครูผู้สอนต้องสอนซ้ำในเรื่องเดิมเป็นเวลาหลายครั้ง ทำให้นักเรียนบางคนเกิดความเบื่อหน่ายในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทั่วไปแล้วการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นเนื้อหาความรู้เพียงอย่างเดียวมันไม่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เพราะจะทำให้ให้นักเรียนขาดทักษะการคิด การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ การช่วยกันแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการแสวงหาความรู้การคิด และการร่วมกันแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียน ควรได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์และการแสดงความรู้สึกรักนึกคิดต่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และเข้าใจเนื้อหาในการเรียนได้ดีขึ้น

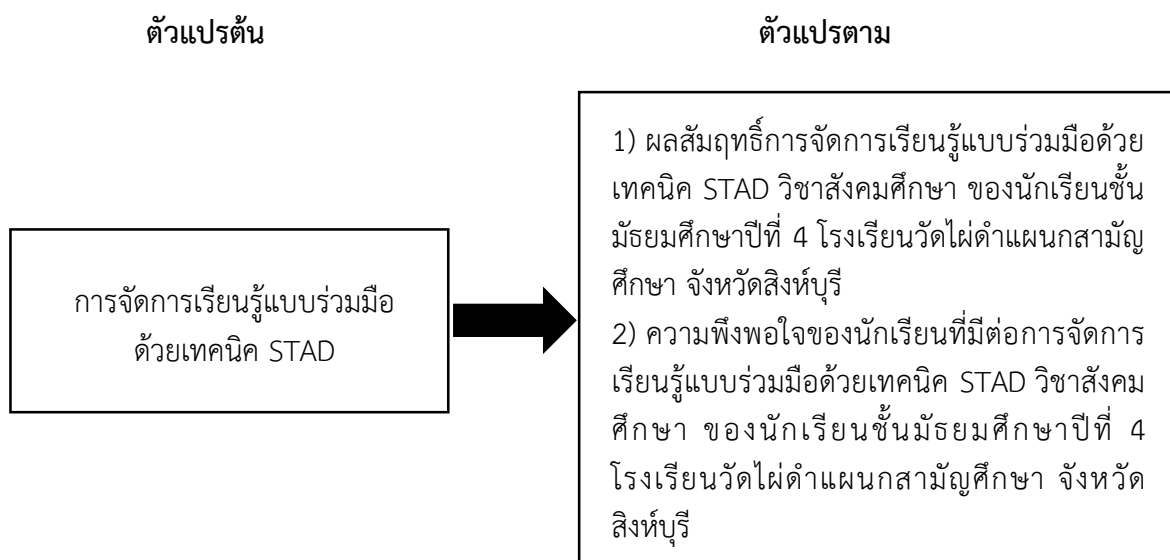
จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจวิธีจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD อีกทั้งเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกในการเรียนรู้ และเพื่อเป็นแนวทางในการใช้การจัดการเรียนรู้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติยา วงษ์ขันธุ์, 2561: 4) ตารางแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	ก่อนเรียน	ทดลอง	หลังเรียน
E	T1	X	T2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2568

2.2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบ Cluster Random Sampling

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.42 ศึกษาเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ฉบับ

3.4.4 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

3.4.5 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่า IOC

3.4.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2 จัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ประเมินและให้คะแนนการทำกิจกรรมของนักเรียนในการเรียน และชิ้นงานต่างๆ

4.3 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาตรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่า t-test

5.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลที่ค้นพบแบ่งเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ทั้ง 4 แผน มีค่าเฉลี่ย 12.86 คะแนน หลังจากการจัดการเรียนรู้แล้ว มีค่าเฉลี่ย 24.33 ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจากการจัดการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	mean	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	21	12.86	3.08	14.07	20	0.000*
หลังเรียน	21	24.33	3.03			

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจ

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก พิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมาคือด้านที่มีลำดับเท่ากัน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยรวมและรายด้าน

	ระดับความพึงพอใจ				
	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	21	3.80	0.82	มาก	(3)
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	21	3.86	0.76	มาก	(2)
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	21	4.02	0.82	มาก	(1)
รวม		3.88	0.80	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นกระบวนการเรียนที่สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงานซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของตนเองที่มีความแตกต่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและทำให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างดีสอดคล้องกับคำกล่าวของ จอห์นสันและจอห์นสัน (อรรณู ลิ้มตศิริ, 2542: 113-114) ที่ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 2-5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันทางด้าน เพศ เชื้อชาติความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับคำกล่าวของ อารทซ์ และนิวแมน (อรรณู ลิ้มตศิริ, 2542: 113-114) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนที่จัดสมาชิกเป็นกลุ่มเล็กๆ ให้ร่วมกันแก้ปัญหาหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน

จากเหตุผลและข้อสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แสนรัก (2565) ได้ทำการวิจัยการเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับห้องเรียนกลับด้านที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ภัยพิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับห้องเรียนกลับด้าน หน่วยการเรียนรู้ภัยพิบัติ อยู่ใน ระดับดี นอกจากนี้ วรกานต์ อาจหาญ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิค STAD ร่วมกับแอปพลิเคชัน ต่อทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับ แอปพลิเคชัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแอปพลิเคชัน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับ แอปพลิเคชัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแอปพลิเคชัน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิค STAD ร่วมกับแอปพลิเคชันอยู่ในระดับมากที่สุด

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน สมาชิกในกลุ่มมีระดับ ความสามารถแตกต่างกัน เช่น เพศ เชื้อชาติ และความสามารถทางการเรียน สามารถสื่อสารกันและ ร่วมกันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยที่สมาชิกแต่ละคนมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง และต่อ งานกลุ่ม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน และได้รับรางวัลร่วมกัน เมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชีรารัตน์ ทิพย์จรัสเมธา และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับเกมประกอบการสอน เรื่องกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนมหาราชพาราม ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่องกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ หลังการจัดการเรียนรู้เทคนิค STAD ร่วมกับเกม ประกอบการสอนอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 2) นักเรียนมี ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเกมประกอบการสอน เรื่องกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด 4.62 และวิชุดา สาริโส และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องวันสำคัญและหลักการสำคัญในพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมมากและมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของ

นักเรียนที่ได้รับการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และดี และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.41)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1. ครูควรเตรียมแหล่งข้อมูล สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยอย่างเพียงพอต่อการใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของนักเรียนเพื่อไม่ให้เสียเวลาในการทำกิจกรรม

1.2 ครูควรให้ความสำคัญกับการปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการทดลองด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ขั้นตอนการเรียนรู้บทบาทของนักเรียนและครูในการทำกิจกรรม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนชัดเจน

1.3 ในห้องเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ควรใช้กิจกรรมที่ศึกษาภายในห้องเรียนก่อนเพื่อสร้างความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับนักเรียนก่อนที่จะต้องออกไปปฏิบัติกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากความสามารถในการแก้ไขปัญหา เช่น การคิด การสื่อสาร เป็นต้น

2.2 ควรมีการเก็บข้อมูลพฤติกรรมความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพร่วมด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไปใช้ในพัฒนางานกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในสาระอื่นๆ หรือรายวิชาอื่นที่สามารถบูรณาการจัดการเรียนการสอนได้

องค์ความรู้ที่ได้

ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น เนื่องจากการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม (เพื่อนช่วยเพื่อน)

2. นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น เพราะคะแนนของกลุ่มมาจาก “คะแนนพัฒนาการ” ของสมาชิกทุกคน ทำให้เด็กที่เรียนอ่อนรู้สึกว่ามีส่วนร่วมและมีความสำคัญต่อความสำเร็จของทีม

3. นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การยอมรับฟังความคิดเห็น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของวิชาสังคมศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. ฉบับที่ 2. แก้ไขเพิ่มเติม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติยา วงษ์จันทร์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. (2561). “การออกแบบการวิจัย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ การกำหนดตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูล”. *เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการออกแบบการวิจัย*. น่าน: วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิมพระเกียรติ.
- กิตติพงษ์ แสงรัก. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับห้องเรียนกลับด้าน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- ทิตนา แหมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรกานต์ อัจฉาญ. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแอปพลิเคชัน ต่อทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*.
- ธีรรัตน์ ทิพย์จรัสเมธา และคณะ. (2564). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับเกมประกอบการสอน เรื่องกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/5 โรงเรียนมหารณพาราม. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(3): 185-194.
- วิชุดา สาริโส และคณะ. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องวัน สำคัญและหลักการสำคัญในพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 7(1): 91-99.
- อรนุช ลิ้มตศิริ. (2542). *หลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.